

VÉDNEK-E SZÁRNYAID?

Nem programozott beszámoló a tatabányai Turul-szobor újjáavatásáról

Tatabánya. Komárom-Esztergom megye, sokak által vitatott jogú, székhelye, az iparától megfosztott nyolcvanezer bányászváros. Egykor a nemzetiségek szénmosója, ahol mindenki talált magának munkát, ma a munkanélküliség országos tabellájának egyik szomorú éllovasa. 1992. november 29-e a negyvenöt éves város nagy napja: Göncz Árpád köztársasági elnök jelenlétében másodszor

– 1907 után – avatják fel az Emese megálmodta madár emlékművét. Időközben a Turul – balsorsára – a nacionalista hevületükre rátaláló új fajmagyarok szimbólumává vált. Alig több mint egy hónappal a Kossuth téri események után az ünnepre készülődöket, így a Belvedere munkatársait is, csupán egyetlen kérdés foglalkoztatta: lesz-e újabb cirkusz?

Szombat, in vigilia:

A post-szocreál Belváros minden utcája lezárva. Szemerklő eső. A barikádot védő, sorsára hagyott poroszló tekintete sugározza: a parancs szigorú, itt nincs apelláta.

– Csak gyalog szabad az út! – közli szárazon.

BELVEDERE Meridionale: – *Holnap is az lesz?*

Még egy slukk a „szofiból”, a megértő hivesz némán a váll-lapjára mutat.

Vasárnap, in festo:

Aki korán kel, aranyat lel. Ha azt mégsem, esetleg feljut a hegyre. Így gondolhatta ezt a Vértesi Tájvédelmi Körzet elnöke is, kinek társaságában értünk a turistaúthoz. Három a magyar igazság. Három nem súrlódásmentes közeg közli, hogy nincs tovább. „A hegyre csak busszal juthatnak fel!” Ez nem mond ellent korábbi tapasztalatunknak:

Az utak, melyek nem Rómába vezetnek, mind le vannak zárva!

Arcunk megdöbbenésünket, a tájvédő elnök igazolványát mutatja. A visszaút a régi vasútállomásra, ahonnan a buszok indulnak, nyomasztó, hisz minden sarkon három...

Innen már nem mennek buszok. Több száz ember vár bizonytalanul. A kirekesztettség első érzései. Az egyszeri standon Turul- emlékkönyvet árusítanak, az ára percenként 50 Ft-tal nő. Alkalmi, ünnepi vétel. Kék-fehér rabszállító és elsötétített ablakú fehér mikrobusz, tetején forgó kamerával, amely a skinheadeket kutatja. Nehéz dolga van. Bizonytalan percek, értetlen pillantások a hegy felé. Nemsokára kezdődik az ünnepély.

Nélkülünk.

Melegítő hölgy elkiáltja magát: „Akkor menjünk gyalog!” Csodálatos, ahogy a tömeg, a város apraja-nagyja, mintegy varázsütésre, elindul. Az eddig félárbocra cresztett zászló, a Legitimista Párt lobogója büszkén emelkedik a magasba – a sor végén. Kies, idegen sziget a tatabányaiak között. Utunk felfelé az Álmos vezér útján vezet, szikrázó napsütésben, az Árpád Gimnázium és a rendőrség kerítése között. „Odabentről”, az udvarról az első aggodalmas pillantás, néhány rövid mondat a CB-rádióba.

Erőltetett menet?

Haladunk felfelé, a nekünk nem kijelölt úton. a háromfős akadály, amely megállított néhány embert, némi huzavona után átengedni kénytelen – a százakat. Ők tudják... Kódolt üzenet az adóba – ki lehet a vevő? Egy kilométerrel feljebb, az utolsó lépcsőfordulónál cirka ötven karhatalmista alkot élő sorompót. Nem helyiek, tudjuk meg, a Rendőri Ezred tagjai. Tizenegy óra huszonöt. Végállomás? A hivatalos ünnep végéig – biztos!

„Engedjenek fel! Engedjenek fel!”

Negyedórányi tétlen várakozás. A tüntetni vágyók tüntetnek. Egy szakállas, ősz szivar szónokol híveinek. „Na már megint... – jegyzi meg valaki – inkább menjünk!” De hová? Énekel a nép, de Kossuth Lajos bármit üzen, a regiment nem fogyl el.

Az ünnep véget ért. Ez nyilvánvalóvá válik, amikor a rend őrei félreállnak. Megyünk fel, azok pedig, akik fent voltak, jönnek lefelé. Egy öreg úrtól megtudjuk, hogy fent nem volt semmi probléma. „Igazán nem történt semmi, gyerekek, miután gumibotokkal megvédték a köztársasági elnököt.”

A csúcson

A Turul védőszárnyai alatt a tucatnyi bőrfejű állt az érdeklődés középpontjában. Mindegyikőjükre jutott a hírlapok és tévétársaságok tudósítóinak siserehadából. „Milyennek képzelitek el az új Magyarországot?” – kérdezte a Fekete Doboz riporternője, mire az egyik bomberdzseksis szellemfi a „fehérebbnek” választ adta. Mindeközben a vállak között a „szatánc” kamerája kukucskolt. Ablakot nyitottunk Európának...

A Belvedere munkatársai egy, a csoporttól távolabb álló, szemüveges fiatalembert szólítottak meg, aki láthatólag saját készítésű, e célra alkotott pajzsát maga előtt tartva, fotóztatta magát.

B.M.: – *Miért jöttetek ide?*

– Két ok miatt. Az egyik célunk az volt, hogy a magyarság egyik ősi jelképét, a turulmadarat felavassuk. Mert a kilencvenes években ezt lerombolták, valószínűleg azzal a szándékkal, hogy soha többé ne állítsák vissza. Ennek ellenére a nép szava most visszaállította. (Félelmetes badarság! A Turul renoválását még az előző rendszer városi vezetése határozta el, megbízva egy, a madárral évtizedek óta lelkesen foglalkozó helyi szobrászt, Nausch Gézát. Az új képviselők hozzáértőbb, megbízhatóbb szobrászt találtak Madarassy Valter személyében. Arról, hogy a végelszámolásnál a kiadások az eredetileg tervezettnél mintegy ötszörösére rúgnak, arról, hogy a madár nem egészen olyan, mint amilyen volt – a sajtó már részletesen beszámolt. A szerk.)

B.M.: – *Tatabányai vagy?*

– Nem, budapesti.

B.M.: – *Valamely nemzeti pártnak esetleg tagja vagy?*

– Valamelyiknek igen, de hadd ne mondjam meg, melyiknek. Többnek is... A másik ok, amiért idejöttünk az, hogy itt volt Göncz Árpád, aki szerintem nem méltó arra, hogy felavassa ezt az emlékművet. Ez ellen tüntettünk.

B.M.: – *Tudtatok tüntetni?*

– Igen! Bekiabáltunk, hogy mondjon le meg azt, hogy „pfúj”. Ekkor aztán lecsaptak a civil fogdmegek. Néhányunkat elvitték.

B.M.: – *Hallottál arról, hogy a turulmadár milyen szerepet játszott a magyar mitológiában?*

– Persze. Az egyik monda szerint lehet, hogy nem a csodaszarvas, hanem a Turul vezette ide a magyarokat. Lehet, hogy Árpád népét a csodaszarvas, de akkor Attiláét a Turul vezette be... No, ezt hagyjuk, ezt nem tudom annyira! A másik monda szerint Emese álmában jelent meg a turulmadár, és megálmodta, hogy ide kell jönniük a Kárpát-medencébe.(???)

B.M.: – *Azt tudod, hogy mikor és hány Turul-emlékművet készítettek?*

– Hogyne. Hét volt összesen, a millennium évében avatták ezeket. Mára a tatabányai kivételével mindegyiket lerombolták. Ez 1916-ban Brassóban kezdődött, amikor az oláhok megszállták Erdélyt...

B.M.: – *Miért oláhok?*

– Így hívták őket. A román nevet Andrassy Gyula gróf adta nekik 1878-ban.(???) Azelőtt országukat is Oláhországnak hívták. Szerintem az lenne tisztességes, ha ezeket az emlék-

műveket mindenhol visszaállítanak. Azt hallottam, hogy Ungváron esetleg megteszik ezt. Ennek nagyon örülnénk.

B.M.: – *Hadd kérdezzelek még a pajzsodról! Magad készítetted?*

– Igen. Én alkottam. Azt a pillanatot rajzoltam le, amikor Árpádot pajzsra emelik a vezérek. Mögötte fehérben Nagy-Magyarország, alatta a hármashalom és a kettős kereszt. Az égbolt piros, Nagy-Magyarország fehér, a hármashalom zöld. Körbe veszi 63 darab csillag, ami a Horvátország nélküli magyar megyéket szimbolizálja.

* * *

Miután a tisztas tájékozottságú fiatallembertől elkészöntünk, néhány bőrcsizmás, drappnadrágos, bomberdzseki zászlótartót próbáltunk szóra bírni. Hiába. Alighanem újabban a néma barátok rendje felé tájékozódnak... Mellettük a szakállas úr Bösről társalgott egy hölgygel. Időközben megtudtuk, hogy ő Pálos László, a Legitimista Hírek főszerkesztője. Megkérdeztük tőle, hogyan vélekedik a hegylatt történetekről.

– Nézze, az a véleményem, hogy mi szeretnénk volna egy tisztességes magyar ünnepet rendezni, a legfőbb közjogi méltóság, a köztársasági elnök beszédét meghallgatni. Az ünnepséget túlszervezték, nem engedtek fel ide bennünket. Ijesztgették magukat nemzetközi skinhead-találkozóval, hogy legyen ürügyük kirekeszteni maximális toleranciával rendelkező fiatallembereket. Itt nagyon szépen lehet látni, hogy ez az ifjúság mennyire fegyelmezett, mennyire szereti nemzeti szimbólumainkat, így a turulmadarat.

B.M.: – *Az volt a céljuk, hogy meghallgassák a köztársasági elnököt?*

– Csak az volt a célunk, hogy idejőjjünk és ünnepeljünk. A turul a magyarság legősibb jelképe, a Szent István előtti magyarságot is szimbolizálja. Nem jöhettünk fel... Ahol megállítottak bennünket, azt mondtam, hogy ha ők nem akarnak velünk ünnepelni, nekünk sem kell ragaszkodnunk hozzájuk. A magunk ünnepét rendezzük meg most. Úgy gondolom, az ellenséget le lehet győzni, de túl is lehet élni. Ezzel azt szeretném kifejezni, hogy bár a magyar királyságot hetven évvel ezelőtt megszüntették, mi szeretnénk ezt az államfomat 2000-re visszaállítani. Az első koronázás 1000 éves millenniumán valóban lesz magyar királyság!

Nem Göncz Árpádot, hanem a köztársaságot tartjuk nem megfelelőnek. Ez még olyan formában sem megfelelő, ha a tisztséget a legnépszerűbb magyar politikus tölti be. Ez az államforma két év alatt lejáratva a legnépszerűbbnek tartott magyar embert. Ültethetnek akárkit Göncz Árpád helyére, ez megismétlődik.

B.M.: – *Véleménye szerint a demokrácia miért nem működőképes Magyarországon?*

– A demokrácia működőképes lehet(ne) hazánkban, de ami most van, az nem demokrácia! A köztársasági államformának nálunk nincsenek hagyományai. Van egy ősi alkotmányunk, amely az egyik legrégebb Európában, a Magna Chartával közel egyidős Aranybullánk. Magyarországon létezett egy jogrendszer, amelyet Werbőczy összeírt és nem megalkotott. Az a sztahanovista jogalkotás, ami most a parlamentben folyik, mindenre jó, csak arra nem, hogy működőképes jogállamot hozzon létre. A jogállam szerves fejlődés eredménye! Ezt a szerves fejlődést az I. világháború után a győztes hatalmak azzal szakították meg, hogy a Szent István koronájával megkoronázott királyunkat, IV. Károlyt hadifogolyként Madeira szigetére száműzték. Ehhez a magyar hadsereg is hozzájárult, kiadta azt, akire felesküdt... Később, a II. világháború idején aztán minden ugyanúgy történt. Ha megnézzük, van néhány olyan öreg katona a Parlamentben, akinek több esküje volt pályafutása során, mint ahány ujj van a kezén. Ezzel néha még büszkélkedik is!

B.M.: – *Ha Magyarországon egy napon királyság lenne, a Legitimista Párt kit tartana uralkodásra méltónak?*

– Nevünkben adódóan teljesen egyértelmű az, hogy mi a történelmi jog alapján tekintünk valakit uralkodásra méltónak, illetve méltatlannak. Betartva az Árpád-ház leszármazottainak dinasztikus megegyezéseit, II. Lajos és I. Ferdinánd szerződését és a Pragmatica Sanctiót, a Legitimista Párt az utolsó magyar király, IV. Károly elsőszülött fiát, Ottót tartja a

magyar korona jogos várományosának. Amellett vagyunk, hogy az országlakosok beleszólhasanak a királyválasztásba, úgy, ahogy azt a történelmi múltban teheték, tehát ajánlás útján a nép vagy a kijelölt országgyűlés szavazzon az uralkodó személyére. A Legitimista Párt tehát nem köti előírt személyhez a királyság intézményét. Amennyiben Ottó nem vállalná, lehetne keresni más, erre alkalmas személyiséget... Nem egy abszolút, hanem szimbolikus uralkodót szeretnénk, az angol vagy dán minta alapján. Ő lenne a legfőbb közjogi méltóság, akinek csak politikai vákuum, anarchia esetén lenne joga beleszólni a politikába.

* * *

Befejezésül egy – a műszak végén kordont lebontó – szürke kabátos hölggyel próbáltunk szóba elegyedni. Teljes kudarc. Pedig ő valószínűleg egy másik rendhez tartozik.

A beszámolót készítette:

JANCSÁK CSABA ÉS NAGY TAMÁS

„Független Demokratikus Magyarorszáért”

Az önkéntes katonák, az 1945-ben, a hitlerizmus elleni harcra szerveződött Magyar Honvédség alapítói. Emléküket idézte Kis András hadtörténész „Az Ideiglenes Nemzeti Kormány és az új hadsereg kiépítése” című, a közelmúltban megrendezett tudományos konferencián. Előadásából közlünk részleteket.

A Magyar Nemzeti Ellenállási Szövetség javaslatára a honvédelmi miniszter 1992 júniusában kiadott rendeletével erkölcsi elismerésben részesítette azokat a 45-ös katonákat, kik az 1944 decemberében megalakult Ideiglenes Nemzeti Kormány határozata alapján felállí-

tott Magyar Honvédség megszervezésében és tevékenységében részt vettek, harcoltak a nácizmus ellen.

Az emlékérem avers oldalán gótikus pajzson a magyar címer és a katonák szívéhez közel álló szavak: „Magyar Honvédség 1945”. Invers oldalán cserfalomb koszorún fekszik a Kossuth-kard, és ott van az Ideiglenes Nemzetgyűlés megnyitását idéző dátum: 1944. dec. 21. Az előlap körirata: a „Független Demokratikus Magyarorszáért” – az Ideiglenes Nemzetgyűlés jelszava.

Ma, amikor a náci és nyilas jelvények újra megjelennek, különösen fontos volt december 20-a, amikor a honvédelmi miniszter a debreceni Református Kollégium oratóriumában, az Ideiglenes Nemzeti Kormány hadseregét szervező tábornokok, tisztek és honvédek mellé tüzte a Független Demokratikus Magyarorszáért Emlékérmet.

J. Cs.